

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

1805

Sophie Cottin (1770 – 1807)

Mathilde

In onze reis door de literatuur van de negentiende eeuw ontmoeten we weer een vrouwelijke auteur. De Franse schrijfster *Sophie Cottin* (1770 – 1807) heette eigenlijk Marie Cottin, geboren Ristreau. Zij schreef een aantal romans, maar het beroemdste verhaal van haar hand verscheen in 1805. Het is een historische roman uit de tijd van de kruistochten.

De beminnelijke Bérengère en de tedere Mathilde, de echtgenote en de zuster van koning Richard Leeuwenhart, gaan op reis om zich bij de koninklijke kruisvaarder in Palestina te voegen. Zij vallen echter in handen van Malek-Adhel, broeder van Saladin. De ridderlijke Malek-Adhel wordt verliefd op zijn gevangene. Na veel strubbelingen laat zij zich overtuigen en zij belooft hem haar hand als hij christen wil worden. Maar die hand heeft haar koninklijke broer al beloofd aan zijn medestrijder Gui de Lusignan. De twee rivalen bestrijden elkaar hevig en ook Mathilde moet een tweestrijd in zichzelf uitvechten.. Uiteindelijk bezwijkt ze voor Malek-Adhel als ze zich samen tijdens een orkaan in de woestijn door de dood bedreigd wanen. Ze geeft zich aan hem op zijn belofte christen te worden. Tegen alle verwachting in worden ze toch gered en vervolgens gescheiden. Mathilde keert terug naar haar broer. Na een reeks van onvoorziene gebeurtenissen zal een

duel tussen beide rivalen over haar lot beslissen. Lusignac voorziet zijn nederlaag en beveelt zijn schildknaap om, in het geval hij zal worden overwonnen, de moslim te zullen doden. Aldus geschiedt. Als Malek-Adhel zijn tegenstander heeft neergeveld wordt hij van achteren neergeslagen. Mathilde snelt toe met aartsbisschop Guillaume aan haar zijde. De held sterft in haar armen, bidde om de genade van de God van Mathilde. Zelf eindigt zij haar leven in een klooster, troost zoekend in het gebed voor het zielenheil van haar geliefde.

Elizabeth of de bannelingen in Siberië

Een jaar later verscheen haar roman die vooral in de Engelse vertaling opgang maakte: *Elizabeth, ou les exilés de Sibérie*. Zij had Rusland gekozen als plaats van handeling. Als schrijfster was ze stellig minder bekwaam dan madame Germaine de Staël, die we nog zullen ontmoeten. Maar niettemin plaveide zij de weg voor de romantische school in Frankrijk.

Elisabeth, de hoofdpersoon in dit boek over de bannelingen van Siberië, is een dochter uit een Pools adellijk geslacht. Zij weigert het lot van haar familie werkeloos te aanvaarden. Haar ouders zijn verbannen naar Siberië. Tijdens de feestelijkheden rond de kroning van Czaar Nicolaas in 1801 onderneemt zij een poging om gratie voor haar ouders te verwerven. Het verhaal wordt nogal geëxalteerd verteld, maar de natuurbeschrijvingen van de afgelegen uithoeken van het Russische rijk zijn getrouw weergegeven, evenals trouwens de boerse klederdracht van de Poolse dame: een korte rode rok, een broek van rendierhuiden, laarzen van eenhoornvellen en een pet van bont.

Sophie Cottin